

Nominológia és terminológia: A munkabizottság több ülésen megvitatta a barlangnevekkel kapcsolatos elvi, jogi és módszertani kérdéseket. Jóváhagyta az országos jelentőségű barlangok, valamint a Tatabánya környéki és Kevély-csoport barlangjainak elnevezését. Az OTvH felé vitás kérdésében nevezéktani javaslatot tett. A barlangneveket továbbította az Akadémia és a MÉM földrajzinév bizottságaihoz.

A Dokumentációs Szakosztály 1974-78. között tervszerű munkával kialakította működésének szervezeti alapjait, nagyrészt rendezte gyűjteményeit, s ezáltal a hazai barlang-dokumentáció egyre inkább bekapcsolódhat a hazai barlangkutatók vérkeringésébe.

Dr Kordos László

Dr Bertalan Károly

Az MKBT Vizalatti Barlangkutató Szakosztályának 1978. évi tevékenysége

Kollár K. Attila

Az 1978 év Szakosztályunk tagjai számára nehezen kezdődött.

Túl közel volt még a tragikus baleset emléke, mely 1977. október 30-án történt Hévízen, mely során néhai elnökünk PLÓZER ISTVÁN és bűvártársa PÁLI FERENC fiatal életüket áldozták az ismeretlen megismeréséért és másokkal való megismertetéséért.

E nehéz helyzetben indult az 1978-as év, s szinte minden csoportnál kisebb-nagyobb megtorpanást eredményezett a hévizi tragédia..... A csoportok, s így a Szakosztály is látták azonban az előttük álló feladatokat, az elvégzendő munkát s annak végrehajtására kezdtek koncentrálni energiájukat. Feltétlenül szükséges hangsúlyozni, hogy egy bűvár baleset, ha még nem is ilyen súlyos kimenetelű pszichikailag rendkívül visszafogó hatással jelentkezik, illetve jelentkezett a múltban is, de remélhetőleg a jövőben nem.... Szakosztályunk 1978. májusig elnök nélkül működött. Az adott feladatok megoldását, irányítását a résztvevő csoportok vezetői végezték. Ez idő alatt három alkalommal tartott a vezetőség ülést. E megbeszélések során a kölcsönös tájékoztatás mellett a soron következő feladatok meghatározása volt a legfőbb cél. Ez idő alatt tanulmányozták át a csoportok néhai Plózer István által összeállított, s előzetes vitaanyagként kiadott "Barlangi merülések irányelveit".

Több alkalommal - május előtt és után - rendkívül aktív és célszerű beszélgetések formájában a vezetőség és a Szakosztály több tagja megvitatta az Irányelveket, s végleges formában történő elkészítésére javaslatot tett.

A Szakosztály május havi vezetőségi ülésén - a szeptemberi vezetőségválasztó közgyűlésig - ideiglenes jelleggel megbízást kaptam a Szakosztály elnöki tisztségének betöltésére. Május hónapban az FTSK Delfin Kb.Szo. Vizalatti Kutató Csoportja, az AMPHORA SC és a Társulat közösen a József-hegyi Molnár János-barlangban ünnepélyes keretek között emléktáblát helyezett el Plózer István emlékére. Az emléktáblák elhelyezése és megkoszorúzása alkalmával a Társulat vezetősége, a Szakosztály könnyűbűvár csoportjai és nagyszámú vendég nyilvánította ki tiszteletét. Két emléktábla került elhelyezésre, egy a barlang bejáratánál, egy pedig vizalatt az un. Fekete-falnál. A táblák elhelyezése, ill. leleplezése alkalmával közös merülésre került sor az Amphora, az FTSK Delfin és MHSz Debrecen Kb. Szo. bűvárai által. Az év folyamán a Szakosztályt alkotó csoportok elsősorban kétoldalú bűvárcapcsolatokat tartottak fenn.

Igy az AMPHORA - DELFIN

MHSz DEBRECEN - DELFIN

VM NAUTILUS - DELFIN

"irányvonalak" voltak a jellemzők.

A csoportok kutatási területeiken /MHSz Debrecen - Miskolc-Tapolca, VM Nautilus - Veszprém Tapolca, Delfin - Molnár János barlang/ vendégül látták egymást, mely során közös merülésekre, kölcsönös tapasztalat cserére került sor. A kölcsönös merülési lehetőségek biztosítása jelentős mértékben segíti a zárt rendszerben működő könnyűbúvár csoportok módszereinek, alkalmazott technikájának kicserélését. Nagy jelentőségűnek ítélt meg az eltérő sajátosságú, jellegű barlangokban történő merülések, a búvártechnika javítása szempontjából is.

Az MHSz IZZÓ Kb.SzO. az év utolsó negyedében kapta meg kutatási engedélyeit, s így viszonylag rövid idejük maradt aktív kutató tevékenységük végzésére.

Az egyes csoportok által végzett munkát a beadott kutatási jelentéseik tartalmazzák, így beszámolómban e kérdésre nem térek ki.

Nagy jelentőségűnek ítélem, hogy az év folyamán 6 alkalommal tartottunk vezetői ülést, mely során a kölcsönös tájékoztatást az elvégzett munkáról, az elért eredményekről megvalósítottuk.

E megbeszélések - valamint a továbbiakban már említett egyeztetések - eredményeként született meg a Szakosztály 1978. évi legkomolyabb alkotása, a "Barlangi merülések irányelvei".

Az irányelvek öt fő részből áll, így a

1. Fogalmi meghatározások

A zárt tér, a barlangi merülések ismérveit, az "Irányelv" elkészítésének és érvényességét tartalmazza az első fejezet.

2. Általános előírások

E rész vizalatti barlangokban történő merülések szervezésének, lebonyolításának feltételeit, a levegő-készlet számításának módszerét rögzíti.

3. Személyi feltételek

A barlangi merülésben résztvevő búvárok /kutatásvezető, merülésvezető, merülő búvár, biztosító búvár, búvár segítő/ feladatkörét határozza meg, valamint az adott funkciók ellátásának feltételeit a harmadik fejezet.

4. Felszerelések

Az általános tapasztalatok alapján a vizalatti barlangkutatásnál alkalmazható felszerelési tárgyak, világítóeszközök, búvár műszerek, vezetőkötélek alkalmazási módjait, ill. változatait tartalmazza e rész, s irányt mutat az ideális felszerelés-típus kialakításához.

5. Merülés

Az utolsó fejezet a barlangokban történő merülések témakörében nyújt általános irányelveket. Meghatározza az önálló és csoportos merülések fogalmát, a felszerelések összeállításának, ellenőrzésének szempontjait, rögzíti a célszerű kötél- és telefonbiztosítás, ill. használat módszereit.

A Szakosztály szeptemberi elnökválasztó közgyűlésén a tagság rövid vita után, egyhangúan elfogadta a "Barlangi merülések irányelvei"-t.

A közgyűlés megerősített tisztségemben, amit eddig ideiglenes jelleggel láttam el. November hónapban Szakosztály szintű kutatótábort terveztem, ill. szerveztem az esztramosi Rókóczi-barlangokba. A kellő érdeklődés jó alkalmat teremtett volna a közös elméleti és gyakorlati munkára. Sajnálatos problémaként jelentkezett, hogy a barlangok kezelését ellátó Rudabányai Érc- és Ásványbányászati Múzeum vezetője, Murvai László a tervezett indulás napjáig nem igazolta vissza a barlanglátogatás lehetőségét, így ez meghiúsult.

Az év folyamán a Szakosztály rendezésében egy színvonalas, dia-vetítéssel kísért előadást tartott az FTSK Delfin Kb.SzO. Vizalatti Kutató Csoportjának két tagja - Söphen László és Kalinovits Sándor - "Igy látjuk mi" címmel a Társulat előadássorozatában a Molnár János-barlang kutatásában elért eredményekről, jelentős számú érdeklődő előtt.

Jelentés az Őslénytani Szakbizottság 1978. évi tevékenységéről

- Előadások: Barlangi Őslénytani ásatások és gyűjtések 1977-ben /Dr Kordos László/
A barlangi Őslénytani leletek jelentősége /továbbképző tanfolyam, Dr Jánossy Dénes/.
- A MÁFI és az Egri Dobó István Múzeum ásatása az upponyi Horváti-likban befejeződött. Barlangokból előkerült szórványleleteket lásd Dr Kordos L. összeállításában.
- Barlangok Őslénytani leleteivel kapcsolatban megjelent dolgozatok:
- Jánossy D.: Die Auswirkungen der Inlandvereisungen auf die Kleivertebraten fauna im Periglazialraum. - Schriftenr. f. geol. Wiss Berlin. 9. 137-144 old.
- Jánossy D.: Új finomrétegtani szint Magyarország pleisztocén Őslénytani sorozatában. - Földrajzi Közlemények. 1978. 1-3. 161-174 old.
- Jánossy D.: Plio-Pleisztocene Bird Remains from the Carpathian Basin. III. Strigiformes, Caprimulgiformes, Apodiformes. - Aquila. 84. 9-36 old.
- Jánossy D., - Kordos L.: Az Osztramos gerinces lelőhelyeinek faunisztikai és karsztmorfológiai áttekintése /1975-ig/.
Fragmenta Mineralogica et Palaeontologica. 8. 39-72 old.
- Kordos L.: Barlangi Őslénytani ásatások és gyűjtések 1976-ban.
Besz. az MKBT 1976. évi tevékenységéről. Bp. p. 36-57.
- Kordos L.: Holocene Vertebrate Faunae Changes in Hungary.- II. Congr. Theriologicus Internat. Brno. 1978.
- Hellebrandt M., - Kordos L., - Tóth L.: A Diósgyőr-Tapolca-barlang ásatásának eredményei.- A Miskolci Herman Ottó Múzeum Évkönyve XV. Miskolc, 1976. p. 7-36.
- Kordos L.: Changes in the Holocene Climate of Hungary Reflected by the "Vole Thermometer" Method.- Földr. Közlem. XXV. /CI./ 1977. 1-3. p. 222-229.
- Füsköh L., - Kordos L.: Jelentés az Uppony, Horváti-lik 1977. évi Őslénytani ásatásáról.- Az Egri Múzeum Évkönyve. XV. 1977. p. 21-32.
- Kordos L.: Historico- zoogeographical and ecological investigations of the subfossil vertebrate fauna of Aggtelek Karst. - Vertebr. Hung. XVIII. 1978. p. 85-100.
- Kordos L.: Sedimentological study of the middle pleistocene fill of Petralona Cave.- Anthropos. 5. 1978. p. 60-73. Athen-

Barlangi gerinces Őslénytani gyűjtések és ásatások 1978-ban

Dr Kordos László

A magyarországi barlangokból előkerült csontmaradványok éves áttekintését 1978-ban az alábbiakban tehetjük meg. Összesen 36 barlangból történt gyűjtés, leletmentés ill. rendszeres ásatás, amelyek anyaga állami közgyűjteménybe került, vagy oda bejelentették.

Aggteleki-karszt

Baradla-barlang

1978. január 12-én Bánfalvi Béla miskolci lakos a Baradla-barlang ismeretlen lelőhelyéről egy ló /Equus caballus/ kopott, mangánbevonatos fogát jelentette a Földtani Intézetnek. A leletet a gyűjtő, meghatározás után visszakarta.